

Милка В. Николић¹
Универзитет у Крагујевцу
Филолошко-уметнички факултет

КАКО И ЗАШТО СЕ КЊИГА МИЛОША КОВАЧЕВИЋА НАШЛА У ЕДИЦИЈИ „ПОПУЛАРНА ЛИНГВИСТИКА”

Ковачевић, Милош (2019), *Како и зашто (не) писати овако*, Нови Сад: Прометеј.

1. **Увод.** Популарнолингвистичка литература деценијама заокупља пажњу читалачке публике, пружајући наставницима српског језика инвентивне дидактичке материјале и делујући на језичку културу учесника јавног живота, као и свих појединаца који желе да унапреде свој начин изражавања. Ови текстови пружају читаоцу сазнање, а истовремено омогућавају уживање у читању: (1) избор језичких средстава прилагођен је широком кругу читалаца; (2) аутори настоје да постигну интересантан и допадљив израз.

У оквиру едиције „Популарна лингвистика” објављена је књига *Како и зашто (не) писати овако* Милоша Ковачевића, која садржи једанаест тематски обједињених научних чланака. Контекст популарнонаучне литературе „баца” ново светло на Ковачевићеве текстове, који припадају жанру строго научног (академског) подстила. У поменутом контексту посебно се запажа образовни потенцијал, као и улога коју ова публикација може имати у унапређивању језичке културе. Укратко ћемо размотрити жанровски развој текстова популарне лингвистике и покушати да одговоримо зашто су им се данас придружили текстови строго научног профила.

2. **Популарна лингвистика: Од популарнолингвистичке цртице до научног чланка.** Продукција популарне лингвистике реализује се преко жанра који ћемо назвати *популарнолингвистичка цртица*. Поменути жанр има вишедеценијску историју: текстови су најпре објављивани у дневној и недељној штампи, а касније се појављују сабрани у књигама.² Овом приликом фокусираћемо

¹ milkanik75@gmail.com

² Осврт на публикације које су претходних деценија доприносиле неговању опште језичке културе, в. Радовић Тешић 2014: 51–52.

се на ужи узорак текстова, састављен од новијих остварења која „освајају” читалачку публику:³ (1) И. Клајн, *Испеци на реци*; (2) М. Шипка, *Зашто се каже*; (3) В. Бабић, *365 језичких цртица*; (4) С. Слијепчевић, С. Новокмет, М. Николић, *Језикофил*.

Навешћемо карактеристичне примере:

(1) ПО КРАЉЕВСКОМ УЗОРУ

Кажу да је то најдужа реченица икада написана у љубавном писму, можда и у писмима уопште: „Преклињем Вас сада свим срцем да ми коначно саопштите своја осећања о љубави међу нама [...]” Тако је заљубљени Хенри VIII, енглески краљ из XVI века, писао Ани Болин, својој будућој жени (другој од укупно шест), не слутећи да ће коју годину касније наредити да јој се одруби глава. То је права краљевска синтакса: зависне реченице се нижу, нижу, нижу без краја (ко би смео владару да нареди да стане!) и без много везе са управном реченицом, јер и тако је све потчињено круни. Наше ужурбано време, напротив, склоно је да текст исеца на мање делове. [...] (Клајн 2009: 9–10).

(2) АХИЛОВА ПЕТА

Тешко је рећи да ли је пета постала чувена по Ахилу, или Ахил по пети. Јер, било је у великом Тројанском рату, опеваном у Хомеровој *Илијади*, и других јунака: Парис, Хектор, Патрокло, Мемнон... Али ниједном се од њих име није задржало у народу тако дуго и не изговара се тако често у свакодневном говору (у готово свим језицима света) као Ахилово. За Париса, Хектора и друге Хомерове јунаке знају само они који су читали *Илијад* и сећају их се само кад је поново читају, или кад размишљају о том великом делу. Једино се Ахилово име помиње данас и без икакве везе с *Илијадом*, а разлог томе је управо његова чувена – пета. [...] (Шипка 2013: 13–15).

(3) САТ ВРЕМЕНА

- Јаооо! Већ сат времена чекам на сунцу ко будала, а ред се не помера!
- Не каже се САТ ВРЕМЕНА, госпођо, него ЈАДАН САТ. Чег би сат и био него времена?! Није ваљда сат дужине! Или сат ширине?
- Ајде, не стајте ми још и Ви на муку! (Бабић 2014: 1).

³Поједини аутори сматрају се „омиљеним популаризаторима језичке културе” (уп. www.prometej.rs/prodavnica/popularna-lingvistika/ime-moje-i-tvoje. 01. 03. 2020).

(4) ЦАБ-ЦАБЕ

Цабе сте кречили! Сећате ли се овог графита? Или је цаба уопште то помињати. Уколико имате двојбу око тога који је облик овог турцизма исправан, не треба цабе листати речнике. Оба облика су исправна. Ако желите рећи за нешто да је бесплатно или врло јефтино, бадава, или је узалудан труд, без икаквог ефекта, можете рећи да је све то цабе или цаба, па и у појачаном степену цаб-цабе или цаб-цаба. Цабе, царе, све те твоје паре... Или је ипак цабе што је то цаба кад се на крају све мора платити (Слијепчевић, Новокмет, Николић 2016: 109).

Како показују примери, жанр популарнолингвистичке цртице мењао се током времена, а његове развојне промене могу се пратити на различитим плановима (на лексичком, синтаксичком и текстовном плану):

(а) Све више се употребљава лексика из свакодневних разговора, узвици, речце, устаљени изрази и уопште лексичке јединице које нису својствене интелектуалном изразу ни формалној комуникацији (*Јаооо!*; *Ајде, чекам на сунцу ко будала; не стајте ми још и Ви на муку*); аутори на неочекиван начин комбинују речи (*краљевска синтакса*);

(б) Аутори се директно обраћају читаоцу, користе се узвичне и упитне реченице (*Сећате ли се овог графита?*; *Није ваљда сат дужине!*); инсистира се на једноставним синтаксичким структурама и кратким исказима; користе се поступци експресивне синтаксе, као што су понављање, интонационо издавањање, унутарреченична екскламација (*зависне реченице се нижу, нижу, нижу без краја (ко би смео владару да нареди да стане!) и без много везе са управном реченицом*); све више се избегавају типичне одлике строго научног подстила – деагентизација, декомпоновање и кондензација (посебно у примерима 3 и 4);

(в) Поред експозиторног типа излагања, уводе се и дијалогске форме текстова (пример 4); текстови су све краћи (примери 3 и 4).

(г) Аутори се ослањају на хумор како би појачали интеракцију са читаоцем – хумор имплицира сараднички однос између пошиљаоца и примаоца, који је потребан да би се енкодирао и декодирао одређени смисао.⁴

У текстовима писаним научно-популарним подстилом током последњих деценија ствара се својеврсна смеша научног, разговорног и публицистичког функционалног стила.⁵ Ово важи за већину научних области данас.

⁴Интеракцију појачавају језичка средства која усмеравају учеснике комуникације на сараднички однос при преношењу и тумачењу поруке (уп. Милосављевић 2016).

⁵Новија стилистичка литература одступа од традиционалне класификације функционалних стилова (уп. Тошовић 2002: 330), измештајући научно-популарни подстил из научног стила у

Зашто се жанру популарнолингвистичке цртице данас, када је достигао свој „најизбурушенији” облик, придружује један од жанрова строго научног (академског) подстила? Текстови писани научно-популарним подстилом, поједностављено речено, рецепијенту нешто доносе и истовремено нешто одузимају када је научност садржаја у питању. Може се говорити о „херменевтичком проблему” с којим се аутор суочава: „како текст учинити разумљивим широј публици, а да он при томе очува својства научног стила – адекватност, конзистентност и економичност” (Симић, Јовановић 2002: 131–132).

Поставља се питање: Могу ли се апстрактни садржаји науке конкретизовати и приближити рецепијентима изван струке, а да се остваре два идеала – интересантно излагање и практична примењивост? Ако водећу улогу у тексту има принцип интересантног излагања, неминовно је да ће индивидуални језички израз, тј. лични ауторски печат, у одређеној мери преусмерити примаоачеву пажњу са тога шта се говори на то како се говори. С друге стране, ако аутор постави у први план принцип практичне примењивости, онда му преостаје да текст обликује стилски неутралним изразом који не „омета” рецепцију научних чињеница и који се усмерава према научном (академском) дискурсу.

Научни чланци у књизи *Како и зашто (не) писати овако* Милоша Ковачевића, са другим остварењима истог жанровског профила,⁶ придружујући се популарнолингвистичким цртицама, доприносе да се појача ослонац за примену лингвистичких достигнућа у друштвеној стварности. На овај начин, популарна лингвистика, развијајући се, условно речено, у два правца – као *занимљива наука* и као *примењена наука* – може свестраније да остварује образовну подршку и мисију унапређивања језичке културе.

Истина је да у Ковачевићевим научним текстовима нећемо „на лак начин доћи до препорука о писању или неписању” (Ђуровић 2019: 339), међутим, читалац који није лингвиста неће се ипак изгубити у лавиринту лингвистике. Погледаћемо шта припадници медијског дискурса могу сазнати и применити из публикације *Како и зашто (не) писати овако*.

3. Мала студија случаја: Како и зашто (не) писати овако у медијском дискурсу. Описујући садржај и приступ научних прилога објављених у књизи *Како и зашто (не) писати овако*, Данко Шипка даје следеће објашњење:⁷

посебан функционални стил (уп. Катнић Бакаршић 2001: 174–176).

⁶ Такве су књиге *Муке око језика и правописа* Вељка Брборића и *Из синтаксе и семантике српског језика* Срета Танасића, објављене у оквиру едиције „Популарна лингвистика” (Прометеј, Нови Сад, 2019).

⁷ Преузето са: www.prometej.rs/prodavnica/popularna-lingvistika/kako-zasto-ne-pisati-ovako. 01. 03. 2020.

Аутор на најбољи могући начин повезује своју традиционалну структуралистичку анализу синтаксичког материјала са рјешавањем питања језичке праксе. Свака тврдња богато је документована примјерима из новинских текстова, прикупљаних током временског периода од четири деценије. Анализа досљедно води конкретним препорукама за рјешавање проблема у језичкој пракси а неријетко и предвиђању даљег развоја статуса одређених појава.

Слично виђење заступа Сања Ђуровић, указујући на одлике Ковачевићевих истраживања: (1) доследна критеријалност у анализи и синтетичком уопштавању; (2) корпусна метода, спроведена на обимном емпиријском материјалу; (4) интересовање за питања која нису нормативно квалификована или су различито тумачена у литератури (2019: 339).

Данко Шипка даље истиче да је ова публикација намењена не само читаоцима заинтересованим за лингвистику него и „свим посленицима ријечи, поглавито новинарима”. Испитаћемо које елементе Ковачевићевих научних прилога у остварењу *Како и зашто (не) писати овако* могу применити студенти новинарства, новинари и уопште учесници/корисници медијског дискурса.⁸

Укупно има једанаест научних чланака, који се баве питањима граматичке и правописне норме и који су, у складу с тим, разврстани у два поглавља – *Проблеми с граматиком* (девет чланака) и *Проблеми с правописом* (два чланка). Наводимо наслове чланака, са подацима о страницама: (1) Погрешна селекција – нежељени смисао (11–20); (2) (Не)спорни везник *с обзиром да* (21–37); (3) Може ли се рећи: *Ја ћу да дођем?* (38–70); (4) Нормативни статус опозитних синтагми с предлогом *против* (71–79); (5) (Не)нормативна употреба синтагми с глаголом *шетати* у новинарском језику (80–105); (6) Нормативни аспекти конструкција типа *носити (са) собом* (106–126); (7) Конструкције с предлошким изразом *са све* (127–146); (8) О нормативном статусу синонимних и блискозначних твореница у српском језику (147–177); (9) Проблеми с конгруенцијом у новинарском језику (178–203); (10) „Нажалост” а „на срећу” (207–223); (11) О једном случају ненормативности засноване на критеријуму какофоније (224–239).

Праћићемо редослед чланака, настојећи да на једноставан и општеразумљив начин формулишемо сазнања која пружају читаоцу.

(1) **Погрешна селекција – нежељени смисао.** – Неадекватан избор језичке јединице може нас спречити да искажемо оно што желимо. То се догађа ако

⁸ Ковачевић је за сва истраживања у овој књизи користио публицистички стил. Коришћен је веома велики број примера из новинарских текстова, на пример, истраживање проблема с конгруенцијом спроведено је на близу 1000 примера из језика новина.

погрешно изаберемо јединицу из круга привидних синонима, који се разликују по одређеним значењским/стилистичким компонентама. Предлошки израз *захваљујући* неће бити адекватна узрочна јединица ако се исказује негативна последица: значењски је везан за глагол *захвалити* и зато има значењску компоненту позитивности (*Захваљујући поделама, постали смо непокретно друштво*). Треба употребити општеузрочни предлог *због* или предлог *услед*, „који је често маркиран узрочном семантичком компонентом негативности последице” (*Због/услед подела, постали смо непокретно друштво*).

(2) **(Не)спорни везник с обзиром да.** – Да ли је везник *с обзиром да* нормативно споран? Није споран. Овај везник треба сматрати нормативним (није неопходно да се употреби шири израз: *с обзиром на то што/да*). Везник *с обзиром да* омогућава да се нијансира узрочно значење: користи се када се у зависној узрочној реченици наводе околности које представљају узрок из којег логички проиходи закључак у главној (управној) реченици. Због улоге коју ова јединица има у постизању прецизног израза, оправдано је њено „чланство” у систему узрочних везничких јединица.

(3) **Може ли се рећи: *Ја ћу да дођем?*** – С нормативног становишта, не може се рећи: *Ја ћу да дођем*. Ово је несистемска и несврсисходна језичка јединица, због чега не може бити нормативна. Може се употребљавати у разговорном језику (тј. у свакодневним неформалним разговорима), али не и у интелектуалним стилевима (административни, научни, публицистички). Исто тако, може се јавити и у књижевноуметничком стилу, који у уметничке сврхе користи све језичке јединице независно од њиховог нормативног статуса.

(4) **Нормативни статус опозитних синтагми с предлогом *против*.** – Може ли се рећи: (1) *Изгубили су против Русије*; (2) *Победили су против Русије*; (3) *пораз против Русије*; (4) *победа против Русије*? Може се рећи: *победа против Русије*. Остале три конструкције нису правилне. Треба рећи: (1) *Изгубили су од Русије*; (2) *Победили су Русију*; (3) *пораз од Русије*. Значајно је да запазимо следеће значењске односе: (а) глаголи *победити* и *поразити* представљају синониме (*Партизан је победио/поразео Звезду*); (б) међутим, именице *победа* и *пораз* нису синоними него антоними (ако је *Партизан је победио/поразео Звезду*, онда је Партизан доживео *победу*, док је Звезда доживела *пораз*).

(5) **(Не)нормативна употреба синтагми с глаголом *шетати* у новинарском језику.** – Шта је правилно: *шетати се* или *шетати*? Првилно је и једно и друго: (1) *шетати се* – повратни глагол, увек је непрелазни (*Шетам се по парку*); (2) *шетати* – није повратни глагол, а зависно од контекста може бити непрелазни (*Шетам по парку*) или прелазни (*Шетам пса по парку*). Није пра-

вилно рећи: (1) *шетати девојку/дечка*; (2) *шетети нову хаљину/фризуру*; (3) *Шетају ме од шалтера до шалтера*. Савремена комуникација донела је одређене новине у употреби глагола *шетати (се)*, које нису забележене у граматикама и речницима, а међу које спадају претходно наведени случајеви неправилне употребе. Јављају се још неке иновације у употреби глагола *шетати (се)*: (1) идиоматизована употреба (*Прошетао се до циља* – остварити нешто без напора); (2) декомпоновани глагол (*Прошетао је поглед/погледом до локалу*).

(6) **Нормативни аспекти конструкција типа *носити (са) собом***. – Шта је правилно: *носити собом* или *носити са собом*? Правилна су оба израза, међутим, иако су формално слични, они нису замењиви у свим контекстима. Следећи примери показују које могућности постоје у употреби ових израза: (1) Ја српски језик *носим у себи (са собом, собом)*; (2) Морфолошка конфигурација укључује одређене граматичке категорије, које *саме по себи (саме са собом, саме собом)* носе извесна значења; (3) Поскупљење *за собом (са собом, собом)* *вуче* и нова поскупљења; (4) Душко Вујошевић *повешће за собом (са собом)* групу победника. Правило гласи овако: (а) конструкција типа *носити/водити собом* употребљава се у контекстима у којима се објекатским појмом исказује интегрална карактеристика субјекатског појма; (б) конструкција типа *носити/водити са собом* употребљава се у контекстима у којима се објекатским појмом исказује отуђива карактеристика субјекатског појма.

(7) **Конструкције с предлошким изразом *са све***. – Можемо ли употребљавати конструкцију *са све* у интелектуалним стиловима? Ево примера: *Сви дневници су, са све slabим оценама изгорели; Spreма се да купи имање у Тоскани, са све ергелом коња*. Одговор је једноставан: конструкција с предлошким изразом *са све*, која је стилски маркирана, није адекватно језичко средство у интелектуалним стиловима. Можемо је употребити у разговорном језику, тј. у свакодневним неформалним ситуацијама. У формалном стилу треба користити стилски неутралну конструкцију с предлогом *са*. Дакле, горе наведене примере треба формулисати овако: *Сви дневници су, са свим slabим оценама изгорели; Spreма се да купи имање у Тоскани, са свом ергелом коња*.

(8) **О нормативном статусу синонимних и блискозначних твореница у српском језику**. – Да ли су речи у паровима *носилац* и *носач* односно *читалац* и *читач* међусобно замењиве? Нису замењиве у свим контекстима. Показаћемо то на примеру пара *читалац* и *читач*: (1) именица *читалац* подразумева искључиво особу; именица *читач* подразумева особу (*читач снова*), али и уређај (*електронски читач*); (2) именица *читалац* подразумева искључиво читање литературе; именица *читач* у случајевима када се односи на особу

подразумева читање литературе, али и нелитерарних појава (*читач снова*); (3) именица *читалац* подразумева искључиво читање за себе и у себи; именица *читач* у случајевима када се односи на особу подразумева читање за себе и у себи, али и за другог и наглас (*читач државних уредби грађанима*).

(9) **Проблеми с конгруенцијом у новинарском језику.** – Веома су фреквентни проблеми с конгруенцијом при употреби: (1) конструкција с главним бројевима; (2) конструкција с количинском именицом (*месец, година, хиљада, милион, шесторица* и сл.). Наводимо типичне примере погрешне употребе, као и нормативне форме: (1) *За извештај је гласало три члана* (правилно: *су гласала*); *Нашу земљу је заступало четири сликара* (правилно: *су заступала*); *Пријавило се 202 кандидата* (правилно: *пријавила су се*); *Мадриђани су богатији за 21 милиона евра* (правилно: *милион*); (2) *Последњих годину дана посветила сам се музици* (правилно: *последњу годину*); *Они који буду одбијени могу сваких годину дана да конкуришу поново* (правилно: *сваку годину*).

(10) **„Нажалост” а „на срећу”.** – Према актуелном *Правопису српскога језика* (Матица српска, Нови Сад, 2010), изрази *нажалост* и *на срећу* различито се пишу (*нажалост* спојено; *на срећу* одвојено). Међутим, овакво правописно решење није погодно јер не постоји ниједан критеријум који би оправдао разлику у погледу начина писања ових израза: оба су акценатски обједињена, оба представљају устаљене изразе и оба имају ново значење у односу на спој речи који им је у основи. Зато је потребно да се ортографским правилима уједначи начин њиховог писања (или *нажалост, насрећу*; или *на жалост, на срећу*), а то је задатак стручњака који се баве ортографском нормом.

(11) **О једном случају ненормативности засноване на критеријуму какофонije.** – Како гласе присвојни придеви изведени од именица на *-ица* (*другарица*), а како од именица на *-чица* (*певачица*)? Ортографска норма каже: (1) да је правилан облик придева на *-ичин* (*другаричин*); (2) да облик придева на *-ицин* (*певачицин*) треба користити код именица на *-чица*, како би се избегла какофонија (за слух непријатно груписање гласова). Међутим, овакво правописно решење није погодно јер доводи до одступања од система, а какофонија не може имати улогу критеријума којим би се оправдала појава несистемности у правопису. Како ћемо поступити кад су именице на *-чица* у питању? Употребимо посесивни генитив уместо присвојног придева (*глас певачице* уместо *певачицин глас*).

На крају, сумираћемо запажања до којих смо дошли спроводећи ову малу студију случаја: (1) стандардни језик, који тежи непромењивости, изложен је

утицају разговорног језика, који тежи променама; (2) публицистички функционални стил доприноси уравнотежењу тог односа.

4. **Закључни осврт.** Искуства наставника на факултетима говоре да студенти овладају граматику српског језика, а да практично не овладају правописном и правоговорном нормом (уп. Чутура, Максимовић, Јањић 2009: 338–339).⁹ За студенте наставничких факултета и студенте журналистике посебно је значајно да имају свест о томе да спадају у „ред посебних корисника језика”, тј. свест да у складу са природом своје професије могу да утичу на језичке навике јавности (уп. Прћић 2007: 695). Ковачевићеви научни прилози објављени у књизи *Како и зашто (не) писати овако* омогућавају читаоцима, посебно студентима: (1) да на бројним примерима из језичке реалности упознају одређена стандарднојезичка правила; (2) да овладају датим правилима, ослањајући се на прецизно успостављене критеријуме. На тај начин може се допринети да се из јавног дискурса елиминише појава „немарног функционалног стила”, произашлог из „понашања по коме се језик схвата као пука комуникациона алатка, чија се једина функција састоји у какавом-таквом преношењу поруке, док се одабиру и начину употребе језичких средстава поклања мало или, чешће, нимало пажње” (Прћић 2004: 297).

У закључном осврту на практичну вредност Ковачевићево књиге узмемо у обзир да *језичка култура* подразумева два степена овладавања књижевним језиком: (1) *правилност* – поштовање језичке норме; (2) *говорна вештина* – „није само поштовање норме књижевног језика, него и умеће избора из коегзистентних варијаната најтачнију у односу на смисао, стилистички најприкладнију, најизражајнију, најразумљивију” (Николић 2010: 15–16).

Да би се постигли претходно наведени циљеви, биће најпогодније да се као извор знања употреби научни (лингвистички) текст, што имплицира две његове одлике: (1) нормативна питања се осветљавају на основу нормативно релевантних и хијерархизованих критеријума; (2) написан је строго научним подстилом, што аутору омогућава да егзактно излаже. У складу с тим, књига *Како и зашто (не) писати овако* Милоша Ковачевића оправдано и очекивано се нашла у едицији „Популарна лингвистика” (Прометеј, Нови Сад, 2019). С друге стране, популарнолингвистичким цртицама остаје значајна улога да

⁹ Корени овог проблема налазе се у предуниверзитетском образовању: „Ако погледамо планове и програме за српски језик за било који разред, ако погледамо уџбенике и осврнемо се на ситуацију у настави, запазићемо да је једна област запостављенија од других. То је језичка култура” (Драгићевић 2006: 29).

привлаче пажњу читалаца и да их подстичу на унапређивање сопственог начина изражавања, као и на уважавање стандардног језика уопште.

Извори

1. Бабић, Виолета (2014), *365 језичких цртица*, Београд: Кретивни центар.
2. Клајн, Иван (2009), *Испецци на реци*, Нови Сад: Прометеј.
3. Ковачевић, Милош (2019), *Како и зашто (не) писати овако*, Нови Сад: Прометеј.
4. Слијепчевић, Светлана, Слободан Новокмет и Марина Николић (2016), *Јези-кофил*, Београд: Klett.
5. Шипка, Милан (2013), *Зашто се каже*, Нови Сад: Прометеј.

Литература

1. Драгићевић, Рајна (2006), „Култура изражавања у настави српског језика”, *Иновације у настави*, XIX/1, Београд, 29–35.
2. Ђуровић, Сања (2019), „Како и зашто (не) писати овако”, *Књижевност и језик*, LXVI/3–4, Београд, 399–403.
3. Катњић Бакаршић, Марина (2001), *Стилистика*, Сарајево: Научна и универзитетска књига.
4. Милосављевић, Бојана (2016), „Хипербола у говору свакодневне комуникације (семантичко-прагматички приступ)”, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 45/1, Београд: МСЦ, 301–311.
5. Николић, Марина (2010), *Теорија језичке културе у науци о српском језику и славистици*, Београд: Институт за српски језик САНУ.
6. Прћић, Твртко (2004), „Немарни функционални стил: у потрази за изгубљеним значењем”, *Научни састанак слависта у Вукове дане*, 32/1, Београд: МСЦ, 297–305.
7. Прћић, Твртко (2007), „О правопису и оправописмењавању”, *Зборник Матице српске за филологију и лингвистику*, 50/1–2, Нови Сад, 691–695.
8. Радовић Тешић, Милица (2014), „Популарисање језичке културе”, *Језик данас*, X/1–2, Нови Сад, 51–53.
9. Симић, Радоје и Јелена Јовановић (2002), *Основи теорије функционалних стилова*, Београд: НДСЈ, Никшић: Јасен.
10. Тошовић, Бранко (2002), *Функционални стилови*, Београд: Београдска књига.
11. Чутура, Илијана, Јелена Максимовић и Марина Јањић (2009), „Тест основне писмености у селекцији студената – будућих учитеља”, у: М. Мати [ур.], *Унапређење образовања учитеља и наставника: од селекције до праксе*, Том 1, Јагодина: Педагошки факултет, 337–348.

Primary sources

1. Babić, Violeta (2014), *365 jezičkih crtica*, Beograd: Kretivni centar.
2. Klajn, Ivan (2009), *Ispici pa reci*, Novi Sad: Prometej.
3. Kovačević, Miloš (2019), *Kako i zašto (ne) pisati ovako*, Novi Sad: Prometej.
4. Slijepčević, Svetlana, Slobodan Novokmet i Marina Nikolić (2016), *Jezikofil*, Beograd: Klett.
5. Šipka, Milan (2013), *Zašto se kaže*, Novi Sad: Prometej.

References

1. Dragičević, Rajna (2006), „Kultura izražavanja u nastavi srpskog jezika”, *Inovacije u nastavi*, XIX/1, Beograd, 29–35.
2. Đurović, Sanja (2019), „Kako i zašto (ne) pisati ovako”, *Književnost i jezik*, LXVI/3–4, Beograd, 399–403.
3. Katnić Bakaršić, Marina (2001), *Stilistika*, Sarajevo: Naučna i univerzitetska knjiga.
4. Milosavljević, Bojana (2016), „Hiperbola u govoru svakodnevne komunikacije (semantičko-pragmatički pristup)”, *Naučni sastanak slavista u Vukove dane*, 45/1, Beograd: MSC, 301–311.
5. Nikolić, Marina (2010), *Teorija jezičke kulture u nauci o srpskom jeziku i slavistici*, Beograd: Institut za srpski jezik SANU.
6. Prčić, Tvrтко (2004), „Nemarni funkcionalni stil: u potrazi za izgubljenim značenjem”, *Naučni sastanak slavista u Vukove dane*, 32/1, Beograd: MSC, 297–305.
7. Prčić, Tvrтко (2007), „O pravopisu i opravopismenjavanju”, *Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku*, 50/1–2, Novi Sad, 691–695.
8. Radović Tešić, Milica (2014), „Popularisanje jezičke kulture”, *Jezik danas*, H/1–2, Novi Sad, 51–53.
9. Simić, Radoje i Jelena Jovanović (2002), *Osnovi teorije funkcionalnih stilova*, Beograd: NDSJ, Nikšić: Jasen.
10. Tošović, Branko (2002), *Funkcionalni stilovi*, Beograd: Beogradska knjiga.
11. Čutura, Ilijana, Jelena Maksimović i Marina Janjić (2009), „Test osnovne pismenosti u selekciji studenata – budućih učitelja”, u: M. Matti [ur.], *Unapređenje obrazovanja učitelja i nastavnika: od selekcije do prakse*, Tom 1, Jagodina: Pedagoški fakultet, 337–348.